

Doporučení ESC 2023 pro léčbu kardiovaskulárních onemocnění u pacientů s diabetem

Dagmar Vondráková

Kardiologická klinika 2.LF UK a FN v Motole

FN MOTOL

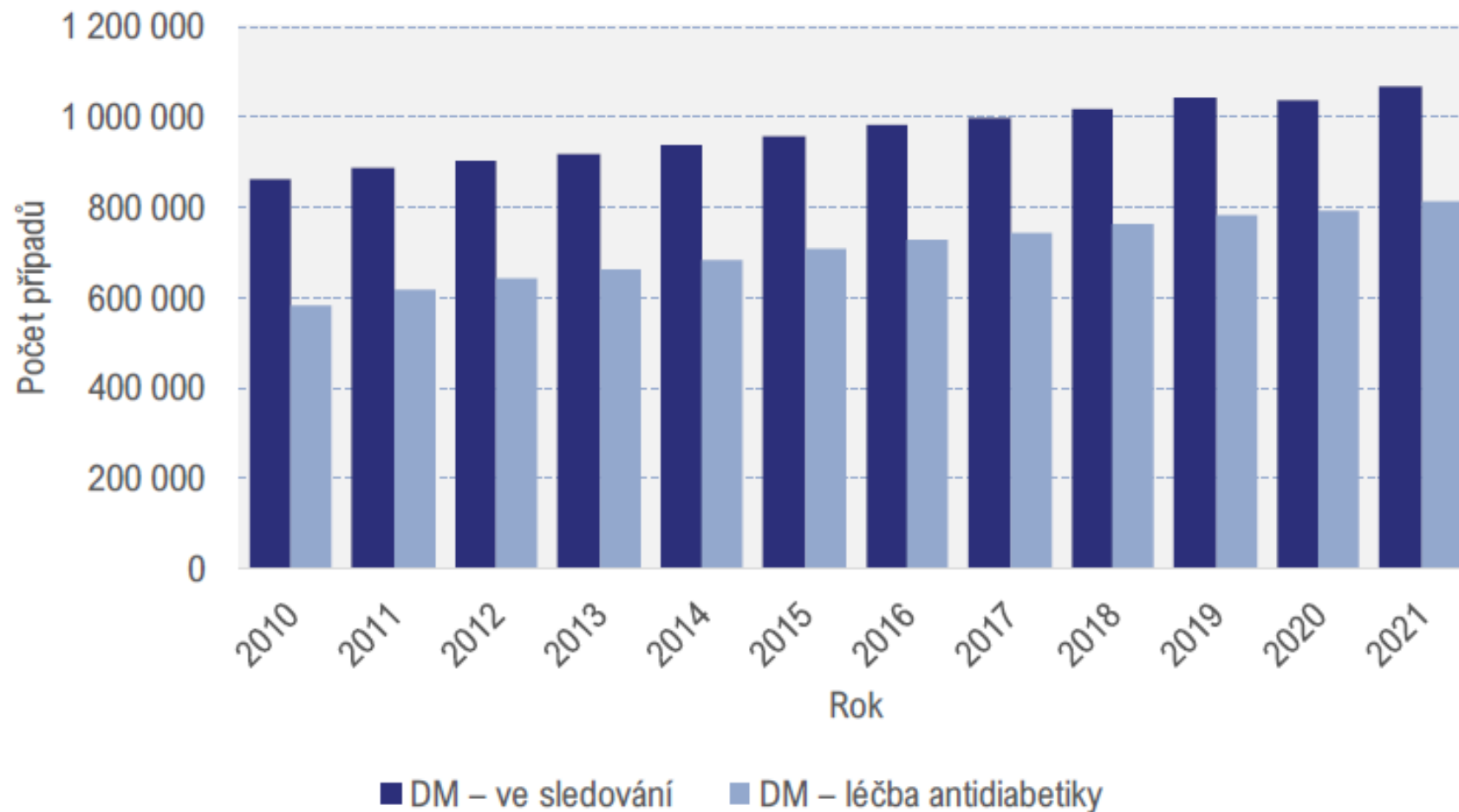
2.LF UK

Diabetes mellitus

- Diabetes mellitus (DM) je významný rizikový faktor kardiovaskulárních onemocnění (CVD)
- Většina (2/3) úmrtí u nemocných s DM je zapříčiněna CVD
- 40% ICHS, 15% srdeční selhání, 10% CMP

Prevalence DM v ČR

Druh léčby	Počet diabetiků podle typu léčby ¹⁾
Inzulín	210 542
PAD	729 528
Metformin	646 066
Deriváty sulfonylmočoviny	185 489
Akarbóza	2 693
Thiazolidindiony	33 496
Inhibitory DPP-4	137 015
Agonisté GLP-1	41 821
Glifloziny	86 172
Repaglinid	14 750

Guidelines ESC 2023

European Heart Journal (2023) **44**, 4043–4140
<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad192>

ESC GUIDELINES

2023 ESC Guidelines for the management of cardiovascular disease in patients with diabetes

Doporučení pro stanovení dg DM

Screening DM u všech nemocných s CVD, vyšetřením FPG a/nebo HbA1c	I	A
Stanovení dg DM pomocí HbA1c a/nebo FPG, nebo oGTT v případě pochybností	I	B

Diabetes

Hodnoty svědčící pro diabetes

Lačná glykémie ≥ 7 mmol/l
HbA1c ≥ 48 mmol/l
oGTT (2h) glykémie ≥ 11.1 mmol/l

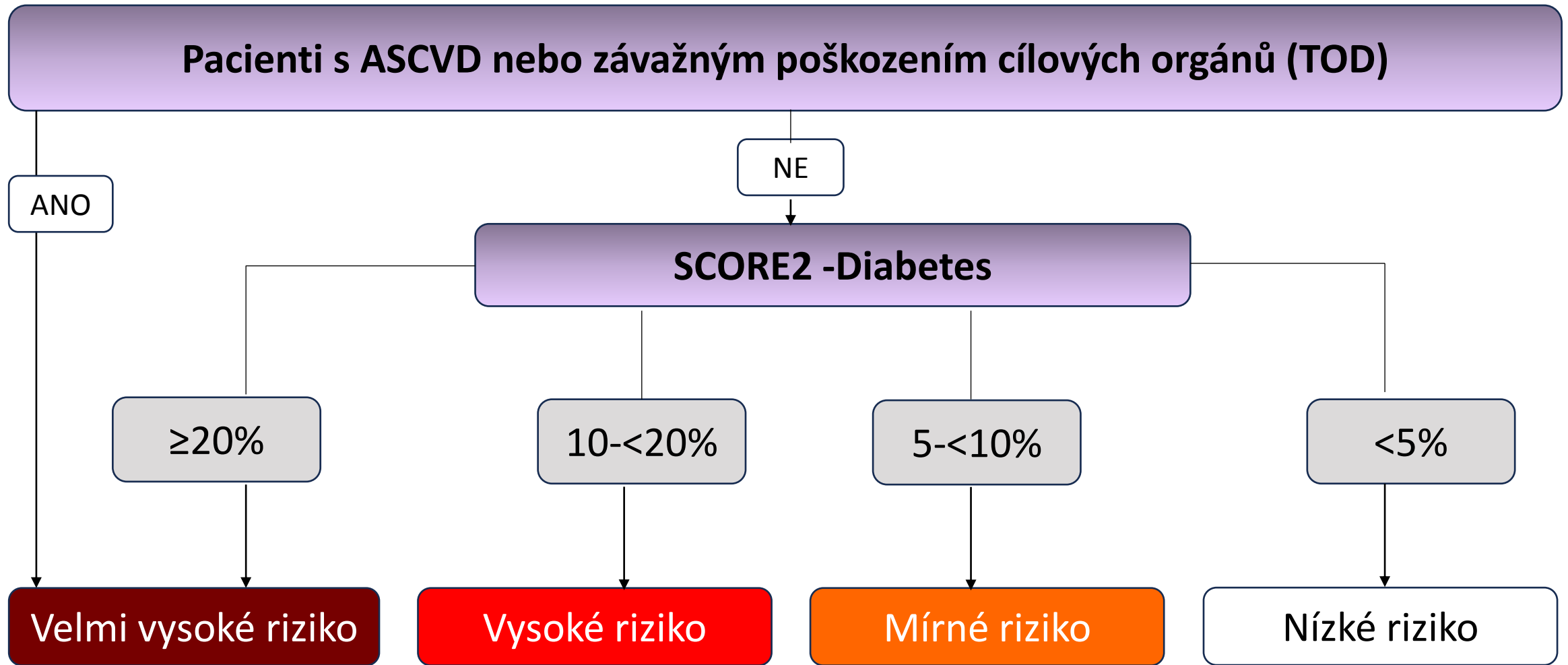
Kardiovaskulární riziko u nemocných s DM 2

U nemocných s DM pátráme po známkách těžkého poškození orgánů (TOD)	I	A
U nemocných s DM hodnotíme osobní anamnézu a přítomnost symptomů susp. z ASCVD	I	B
U nemocných s DM2 bez symptomatické ASCVD nebo známky TOD, odhadujeme 10-leté riziko CVD podle SCORE2-Diabetes	I	B

Závažné postižení cílových orgánů (severe TOD)

- eGFR<45ml/min/1.73m² bez ohledu na hodnoty UACR
- sGFR 45-59ml/min/m² a mikroalbuminurie [UACR] 30-300mg/g
- Proteinurie (UACR >300mg/g)
- Mikroangiopatie aspoň ve 3 různých místech

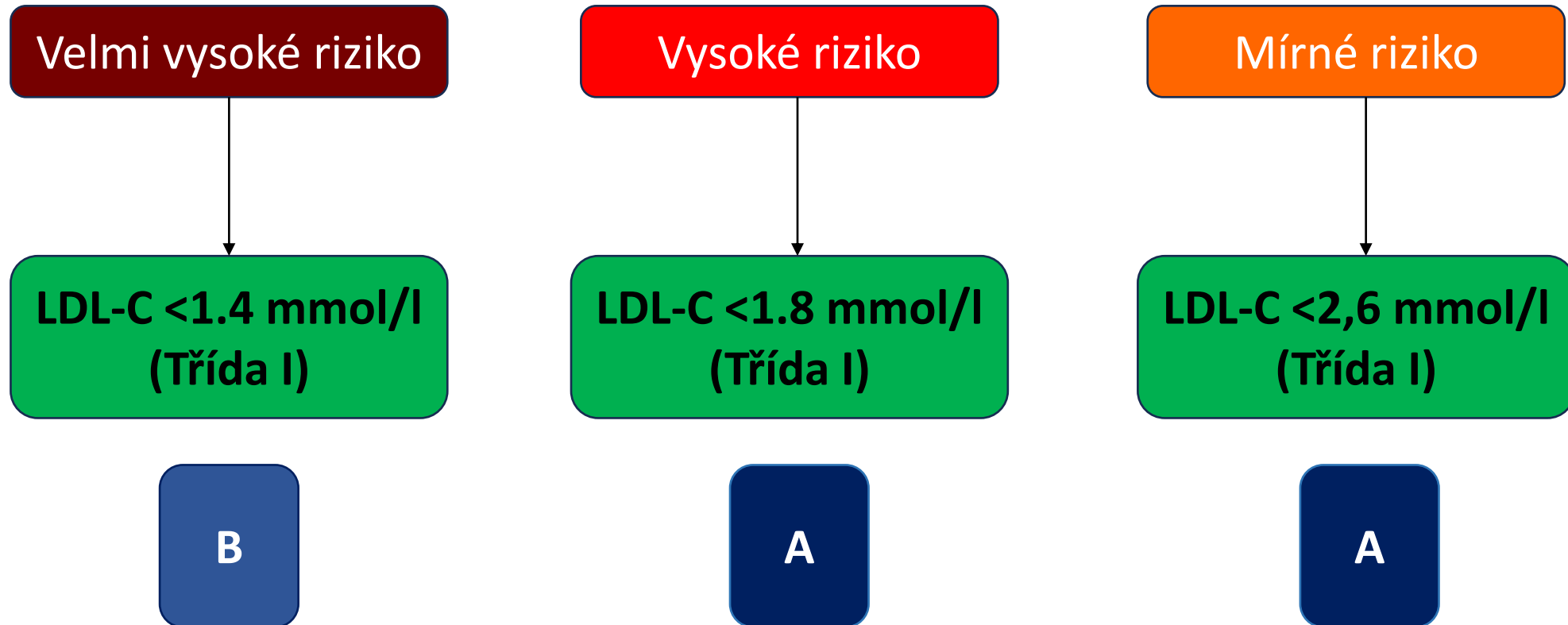
Kardiovaskulární riziko u nemocných s DM 2

Věk, kouření, sTK, celkový cholesterol a HDL Chol, a specifické informace k diabetu

Cílové hodnoty LDL cholesterolu u DM

Antitrombotická léčba a DM

U pacientů s DM2 bez anamnézy ASCVD nebo revaskularizace, můžeme zvážit ASA (75-100mg) s cílem zabránit první závažné vaskulární příhodě, pokud nejsou přítomné jasné kontraindikace

IIb

A

Cíle léčby DM

Těsná glykemická kontrola (HbA1c<53mmol/mol) s cílem redukce mikrovaskulárních komplikací	I	A
Zabránit hypoglykémii obzvláště u pacientů s CVD	I	B
Individualizovat cílovou hodnotu HbA1c vzhledem ke komorbiditám, trvání diabetu a předpokládané délce života	I	C
Těsná kontrola glykémie by se měla zvážit s cílem redukce CVD v dlouhodobém horizontu přednostně pomocí léků s prokázaným CV benefitem	Ila	B

HbA1c<53mmol/mol

HbA1c<69mmol/mol

Nefarmakologická léčba DM

Redukce hmotnosti a zvýšení fyzické aktivity u pacientů s nadváhou a u obézních s cílem zlepšení metabolické kontroly a celkového CV rizika	I	A
Dieta středomořská nebo rostlinná s vysokým obsahem nenasycených mastných kyselin ke snížení CV rizika	I	A
Zvýšená fyzické aktivity (10min chůze) u všech nemocných s DM s nebo bez CVD. Optimálně 150min aerobní aktivity mírné intenzity nebo 75min intenzivní aktivity za týden	I	A
Stop kouření	I	A

Farmakologická léčba DM

S prokázaným CV benefitem

GLP-I RA (Třída I)

SGLT2 inhibitory (Třída I)

S pravděpodobným CV benefitem

Metformin (Třída IIa)

Pioglitazon (Třída IIb)

S prokázanou CV bezpečností

DPP-4 inhibitory (sitagliptin, alogliptin, linagliptin)

Ertugliflozin

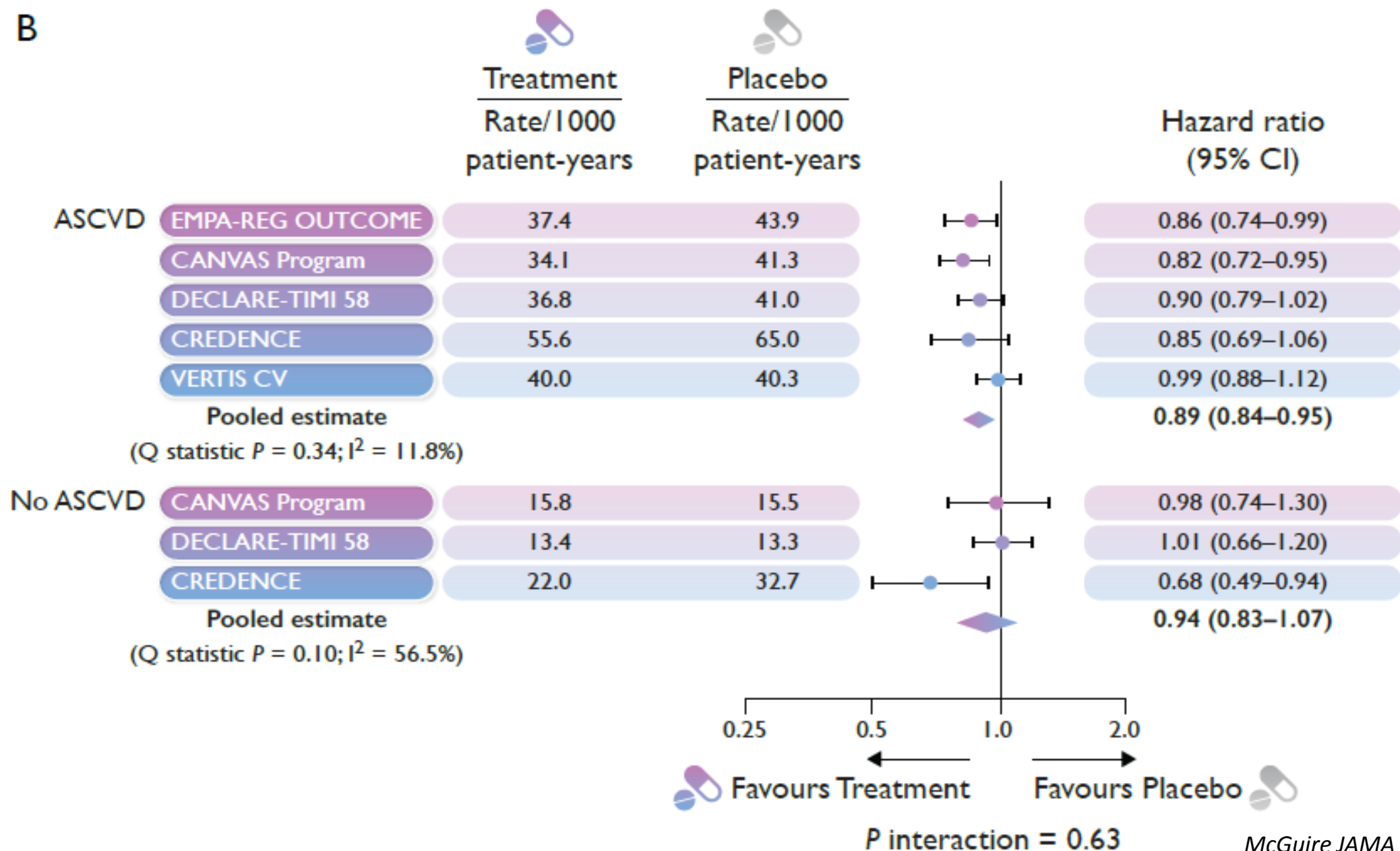
Sulfonylurea (glimepirid nebo gliclazid)

Inzulin glargin nebo degludec

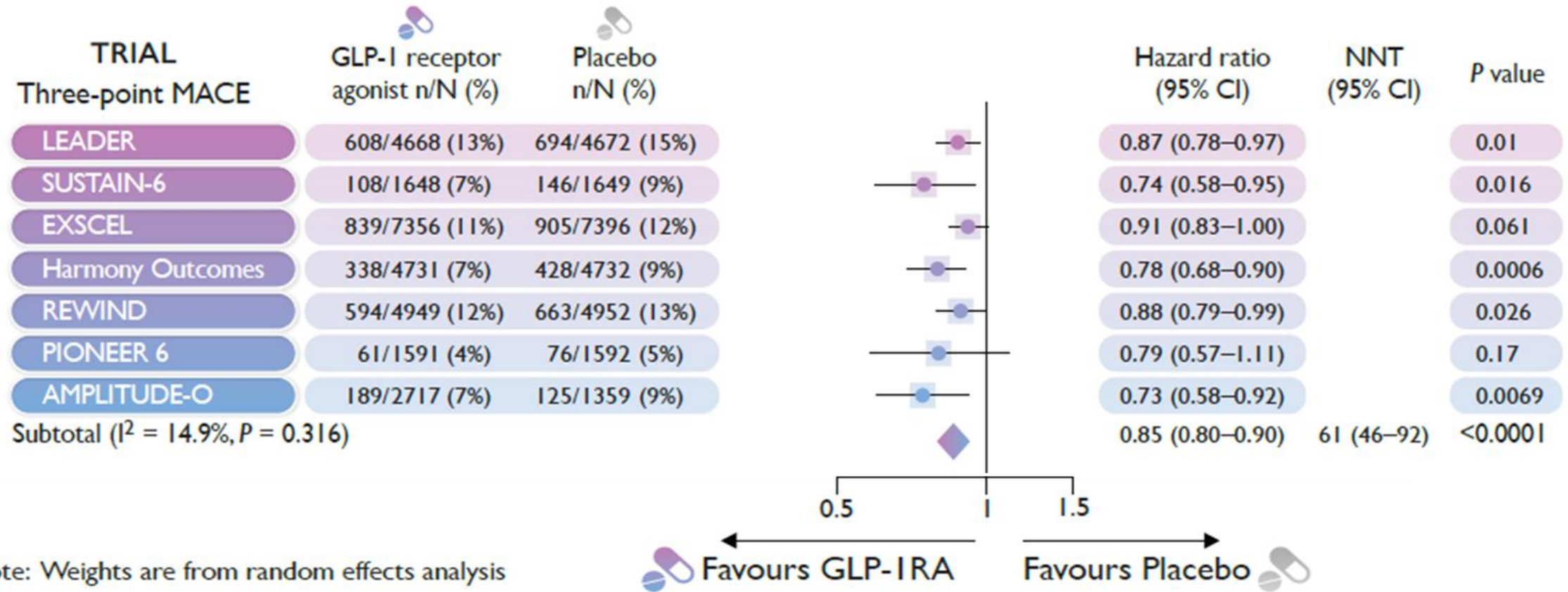
Jiné GLP-I RAs (lixisenatid, exenatid ER, p.o. semaglutid)

Metaanalýza studií s inhibitory SGLT2 na výskyt MACE

B

Metaanalýza studií s GLP -1 RA na výskyt MACE

Farmakologická léčba DM u nemocných s ASCVD

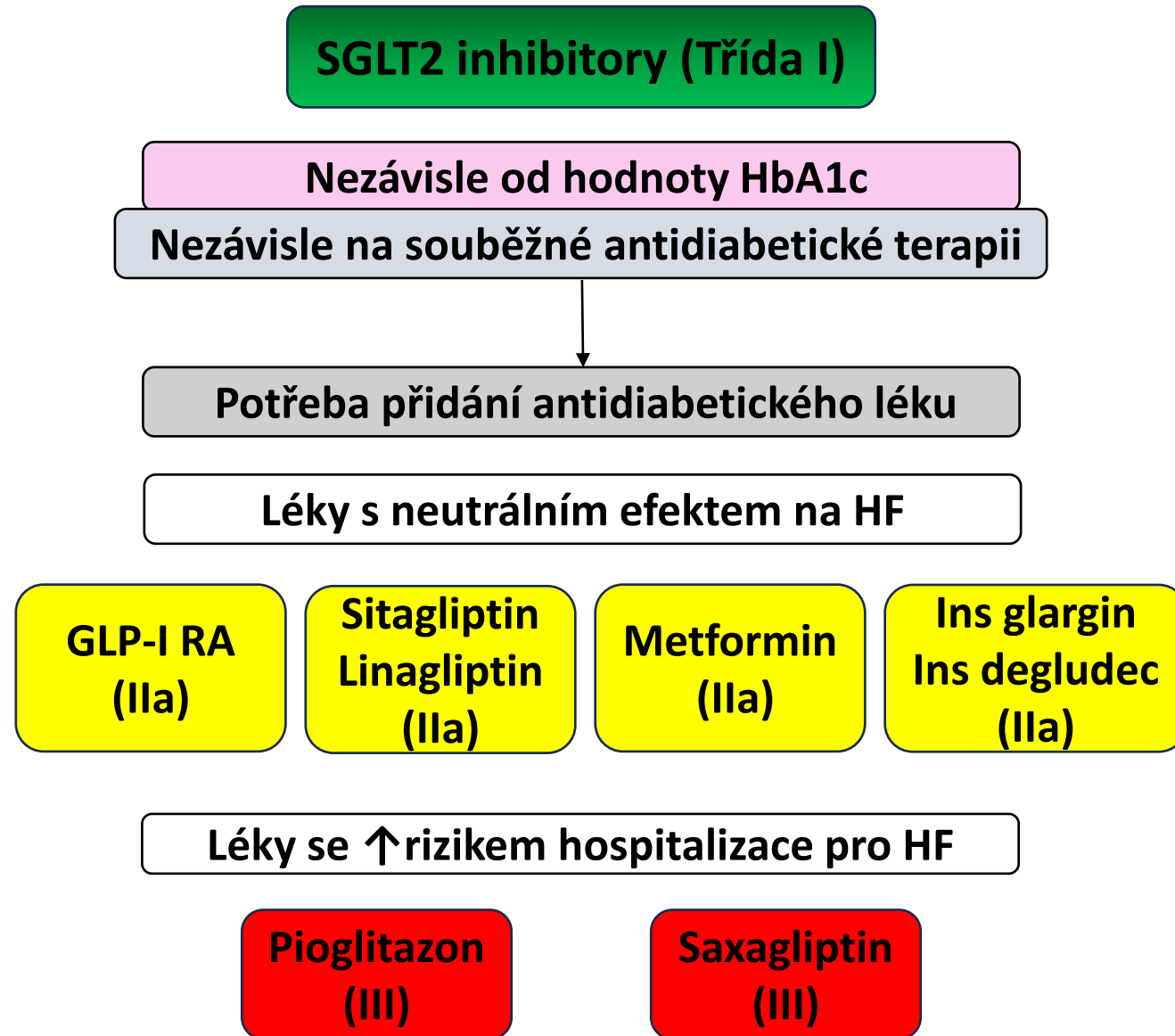
Preferujeme antidiabetické léky s prokázaným CV benefitem, následované léky s prokázanou CV bezpečností nad léky bez CV benefitu nebo bezpečnosti	I	C
SGLT2 inhibitory jsou doporučeny u pacientů s DM2 a ASCVD s cílem redukce CV příhod	I	A
GLP-1 RAs jsou doporučeny u DM2 a ASCVD s cílem redukce CV příhod	I	A
Pokud je nutná další kontrola glykémie, metformin se může zvážit u DM2 a ASCVD	IIa	C
Pokud je nutná další kontrola glykémie, pioglitazon se může zvážit u DM2 a ASCVD bez HF	IIb	B

Farmakologická léčba DM u nemocných bez ASCVD nebo TOD

U pacientů s DM2 bez ASCVD nebo TOD ve velmi nízkém nebo středním riziku, měla by se zvážit léčba metforminem k snížení CV rizika	IIa	C
U pacientů s DM2 bez ASCVD nebo TOD ve vysokém nebo velmi vysokém riziku, terapie metforminem může být zvažována s cílem snížení CV rizika	IIb	C
U pacientů s DM2 bez ASCVD nebo TOD, ale s vypočítaným CV rizikem $\geq 10\%$, léčba SGLT2 inhibitory nebo GLP-1 Ra může být zvažována pro snížení CV rizika	IIb	C

DM2 a srdeční selhání

DM2 a srdeční selhání

Empagliflozin, Dapagliflozin, Canagliflozin, Ertugliflozin a Sotagliflozin u pacientů s DM2 a ASCVD pro ↓ rizika hospitalizace pro HF

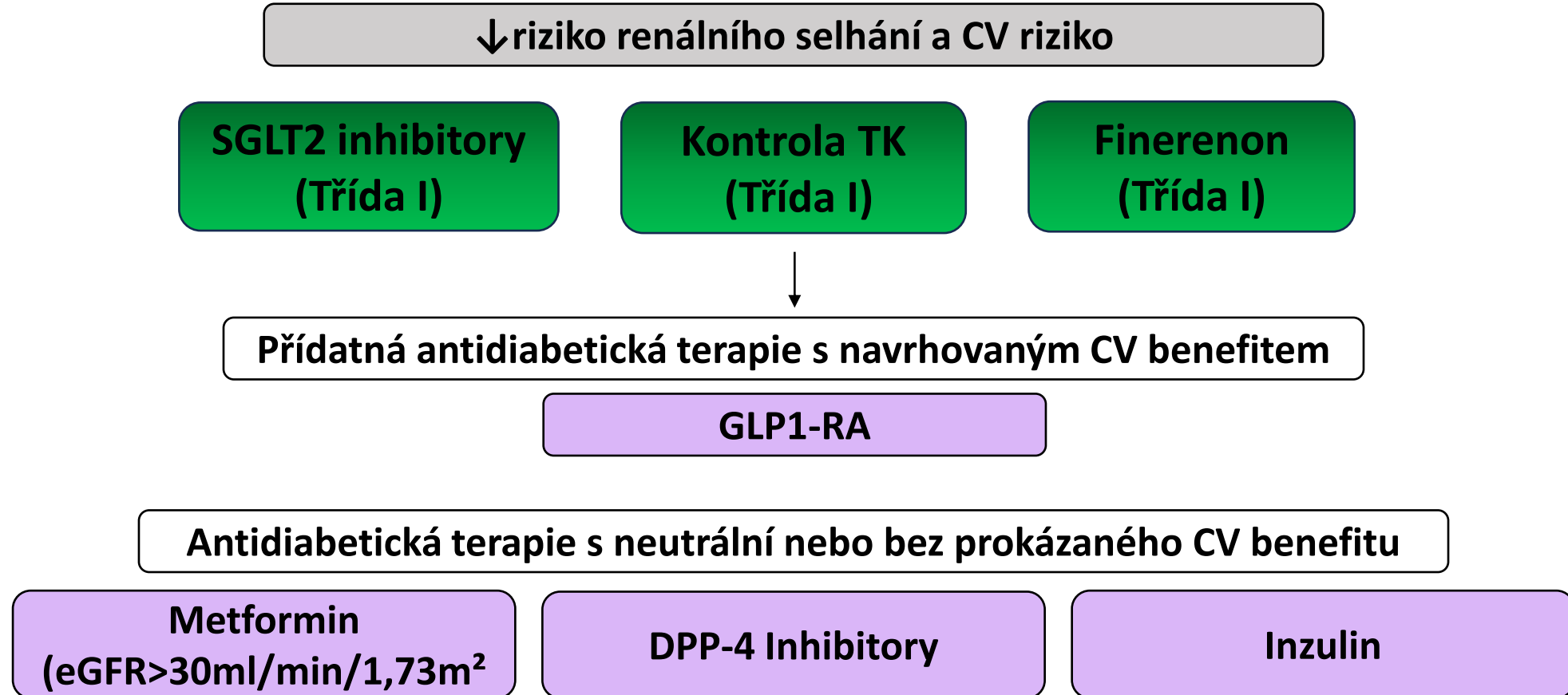
Empagliflozin, Dapagliflozin, Sotagliflozin u pacientů s DM2 a HFrEF pro ↓ rizika hospitalizace pro HF a CV úmrtí

Empagliflozin, Dapagliflozin u pacientů s DM2 s EF LK >40% pro ↓ rizika hospitalizace pro HF nebo CV úmrtí

DM2 a chronické onemocnění ledvin (CKD)

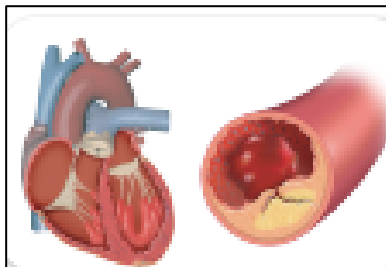
DM2 a chronické onemocnění ledvin (CKD)

Snížení LDL-C statinem nebo kombinací statinu s ezetimibem	I	A
TK $\leq$ 130/80 mmHg s cílem $\downarrow$ CV riziko a albuminurii	I	A
Doporučení individuálních cílových hodnot HbA1c (48-64 mmol/mol), s cílem <53 mmol/mol s cílem snížit riziko mikrovaskulárních komplikací	I	A
Maximální tolerované dávky ACEi nebo ARB	I	A
SGLT2 inhibitory (dapagliflozin, empagliflozin, canagliflozin) u pac s DM2 a CKD, s eGFR $\geq$ 20 ml/min/1.73m ² , s cílem $\downarrow$ riziko CVD a ren. selhání	I	A
Finerenon s ACEi nebo ARB u pacientů s DM2 a eGFR >60 ml/min/m ² s UACR $\geq$ 300mg/g; nebo eGFR 25-60ml/min/m ² a UACR $\geq$ 30mg/g s cílem $\downarrow$ CV příhody a renální selhání	I	A
GLP -1 RA dop. s eGFR >15 ml/min/m ² k dosažení adekvátní glykemické kontroly, pro nízké riziko hypoglykémie a pozitivní efekt na hmotnost, CV riziko a albuminurii	I	A

Postup u pacienta s DM

Kardiovaskulární onemocnění (CVD)

Diabetes mellitus 2 (DM)

Anamnéza

DM typ 2 ?

CVD ?

Chronické onemocnění ledvin (CKD) ?

+

+

+

CVD a DM

DM a ASCVD

DM a HF

DM a CKD

↓ KV riziko nezávisle
na kontrole glykémie

↓ hospitalizace pro HF u
nemocných s DM a HF
(HFpEF, HFmEF, HFrEF)

↓ KV riziko a riziko
renálního selhání

GLP-I RA
(třída I)

SGLT-2 inhibitory
(třída I)

SGLT-2 inhibitory
(třída I)

SGLT-2 inhibitory
(třída I)

Finerenon
(třída I)

Vyšetření

Diagnoza

Terapie

Závěr

- DM je spojen se zvýšeným rizikem CVD
- CVD je hlavní příčinou morbidity a mortality u nemocných s DM
- Nová doporučení ESC nezahrnují aspekt prediabetu
- Přinášejí zásadní změny ve stratifikaci rizika (SCORE2-Diabetes)
... a především nové postupy v léčbě ...